

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de minister en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over het Onderwijsverslag 2011–2012 van de Inspectie van het Onderwijs (Kamerstuk 33 400 VIII, nr. 136).

Vorzitter van de commissie,
Wolbert

Griffier van de commissie,
De Kler

- Nr. Vraag
- 1 Hoe is de feitelijke kwaliteit van de opbrengsten van ons onderwijsstelsel inzichtelijk te maken en te houden, met het oog op de relatieve normering in de systematiek van aanmerking als «zwakke school», waardoor er altijd zwakke scholen blijven bestaan?
 - 2 Kunt u aangeven op welke onderdelen de kwaliteit van het onderwijsproces achteruit is gegaan en hoe dat is gemeten?
 - 3 Kunt u bevestigen dat het didactisch handelen in veel lessen onder de maat is? Hoe wordt dat precies gemeten en welke consequenties heeft dit voor leerlingen?
 - 4 Kunt u ook voorbeelden noemen van scholen die uit zichzelf verbeteringen hebben ingezet, in relatie tot de constatering: «Het inspectieoordeel heeft ons wakker geschut»?
 - 5 Hoe verhoudt zich het voornemen van de onderwijsinspectie om zich meer op de middencategorie van scholen te richten tot de risicoanalyse, die uitsluitend tot doel heeft te detecteren bij welke scholen er bedreigingen bestaan voor de basiskwaliteit? Betekent deze koerswijziging een correctie op de risicoanalyse?
 - 6 Op welke manier leren scholen actief van elkaar? Worden de genoemde «best practices» actief verzameld en met scholen gedeeld?
 - 7 Wat kan de onderwijsinspectie doen om te voorkomen dat «strategische beleidskeuzes de loopbaan van leerlingen (negatief) kunnen beïnvloeden»? Wordt een school hierop aangesproken, of volgen er ook sancties? Zo ja, wat voor sancties zijn dat?
 - 8 Welk effect heeft ongewenst strategisch gedrag op de slagingspercentages van leerlingen in het voortgezet onderwijs?
 - 9 Is er sprake van een vertekend beeld op slagingspercentages door ongewenst strategisch gedrag van onderwijsinstellingen?
 - 10 Welke belemmeringen in de loopbaan van leerlingen treden er op door ongewenst strategisch gedrag?
 - 11 Met welk percentage is het aantal meldingen over pesten bij de vertrouwensinspecteur in het schooljaar 2011/2012 toegenomen ten opzichte van eerdere jaren?
 - 12 Hangt het antwoord op de vraag waar een leerling vanuit het (voortgezet) speciaal onderwijs terecht komt voornamelijk af van de kwaliteit van die scholen of van bepaalde beleidskeuzes in relatie tot doorstroming naar de bewuste vervolgopleiding?
 - 13 Welke specifieke situaties van leerlingen, zowel goede leerlingen als leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, zouden leraren moeten kennen?
 - 14 Waarom wordt met de invoering van Passend onderwijs de ondersteuning in de klas nog belangrijker? Welke ondersteuning in de klas wordt hiermee precies bedoeld?
 - 15 Hoeveel tijd wordt er per leerling en per docent besteed aan sociale competenties?
 - 16 Hoeveel leerlingen voelen zich onveilig op school?
 - 17 Wat voor consequenties heeft het voor leerlingen dat het percentage basisscholen dat te veel lessen geeft waarin de uitleg onvoldoende is, is gestegen?
 - 18 Hoe bepaalt de onderwijsinspectie of leraren basisvaardigheden en complexe vaardigheden beheersen?
 - 19 Wat zijn de kwalitatieve verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke leraren? Wat zijn de kwalitatieve verschillen tussen oude en jonge docenten?
 - 20 Wat voor gevolgen heeft de conclusie dat bijscholing voor docenten «een vrijblijvende aangelegenheid blijkt» voor de noodzaak om te komen tot een lerarenregister?

- Nr. Vraag
- 21 Is de beheersing van basisvaardigheden een voorwaarde voor het verkrijgen van een bevoegdheid? Is de beheersing van complexe vaardigheden een voorwaarde voor het verkrijgen van een bevoegdheid?
- 22 Welke factoren zijn bepalend voor «de werkdruk die de professionalisering in de weg staat», en waarom verschilt deze per school?
- 23 Welke aantallen leraren liggen ten grondslag aan de bevindingen ten aanzien van de vaardigheden van leraren? Hoe wordt reken-schap gegeven van het feit dat het beoordelen van vaardigheden in sterkere mate aan subjectiviteit is onderworpen dan bijvoorbeeld de beoordeling van leerresultaten?
- 24 Klopt het dat veel beginnende leraren de basisvaardigheden onvoldoende beheersen? Zijn er scholen die dit ondervangen, bijvoorbeeld door middel van actieve begeleiding door seniordocenten? Zo ja, zijn hier resultaten van bekend en worden deze met andere scholen gedeeld?
- 25 Welk verband is er aan te wijzen tussen het hebben van meerdere onderwijssectoren binnen één bestuur en de aanwezigheid onder dat bestuur van scholen en/of opleidingen die niet aan de basiskwaliteitseisen voldoen?
- 26 In hoeverre leidt de verzwarening van het financieel toezicht van de Inspectie van het Onderwijs zich tot een verhoging van het aantal administratieve verplichtingen en voorschriften voor verantwoording?
- 27 Welk deel van de scholen en onderwijsinstellingen beschikt op dit moment nog niet over een gedegen financiële meerjarenplanning?
- 28 In welke mate dragen de overheidsbezuinigingen bij aan het lopen van financieel risico? In welke mate en op welke wijze is daarbij de onderwijskwaliteit in gevaar gekomen?
- 29 Op welke wijze kan de kennis over financiën worden verbeterd? Op welke wijze gaat op deze kennisvergroting worden toegezien?
- 30 Waarom heeft het intern toezicht weinig grip op financiën en er zijn weinig voorbeelden van scholen waarbij het intern toezicht heeft geleid tot kwaliteitsverbetering? Hoe is het intern toezicht georganiseerd?
- 31 Op welke wijze wordt er zorg voor gedragen dat het intern toezicht wel voldoende grip krijgt op de financiën?
- 32 Hoe wordt er zorg voor gedragen dat besturen onderwijs weer op de eerste plaats zetten?
- 33 Waarom is de tijd die zwakke scholen nodig hebben voor herstel de laatste jaren afgenomen?
- 34 Waarom presteren scholen met veel gewichtenleerlingen zwakker?
- 35 Presteert een klas met meer gewichtenleerlingen beter of slechter dan een klas met minder gewichtenleerlingen?
- 36 Is er een groot verschil tussen scholen waar leraren zich specifiek bekwaamd hebben in het omgaan met gewichtenleerlingen en scholen waar dat niet gebeurde?
- 37 Hoe treedt de onderwijsinspectie op wanneer blijkt dat op (zeer) zwakke scholen de leerlingen niet altijd de leerstof aangeboden krijgen tot en met het niveau van groep 8?
- 38 Wat houdt het kwaliteitsakkoord precies in en kan dit in heel Nederland worden toegepast?
- 39 Lopen scholen met een bijzonder onderwijskundig profiel een groter risico om zwak of zeer zwak te zijn dan (meer) reguliere scholen?
- 40 Als op kleine scholen de eindopbrengsten vaker onvoldoende zijn, welke elementen uit opbrengsten zijn dit en hoe komt dit?
- 41 Op welke wijze worden sociale competenties nu gemeten? Zijn er ook andere methoden mogelijk?

- Nr. Vraag
- 42 Wat zijn de consequenties van de constatering dat op scholen met veel leerlingen die een taalachterstand hebben het taalaanbod onvoldoende is? Op welke manier kan dit worden verbeterd?
- 43 Beschikken de scholen met veel leerlingen met taalachterstanden (zowel autochtone als allochtone achterstandsléerlingen) over minder mogelijkheden en/of budget om deze taalachterstanden te verhelpen?
- 44 Hebben scholen voldoende faciliteiten (in tijd en materieel) om waar nodig extra aandacht te besteden aan taal- en woordenschatontwikkeling?
- 45 Zijn de indicatoren die meetellen voor het bepalen van de kwaliteit van een school, de normindicatoren, bekend bij de schoolleiding? Zijn deze indicatoren bekend bij docenten? Worden deze indicatoren binnen scholen (met docenten) besproken?
- 46 Als feedback een zwak punt is, hoe kunnen we dat verbeteren?
- 47 Betekent de constatering «naarmate de groepen groter zijn, hebben leraren meer moeite om de leerlingen actief bij de les te betrekken» dat de moeite die leraren hebben om de leerlingen actief bij de groep te betrekken gelijkmatig toeneemt met de groepsgrootte? Of bestaat er een omslagpunt bij een bepaalde groepsgrootte?
- 48 Bestaat er een algemeen aanvaarde methodiek om vooraf de instructiebehoeften van leerlingen vast te stellen?
- 49 Een deel van de scholen volgt leerlingen niet systematisch, gaat het verplichte leerlingvolgsysteem hiermee helpen?
- 50 Hoe worden scholen geacht de oordelen over de sociale competenties van leerlingen regelmatig in kaart te brengen? Wat zijn goede voorbeelden van de wijze waarop scholen deze competenties in kaart brengen?
- 51 Welke inspanningen worden er momenteel verricht om het aantal scholen én leraren die op systematische wijze de vorderingen van leerlingen bijhouden te vergroten?
- 52 Welk deel van de scholen is op dit moment voldoende toegerust op het bieden van alle zorg die zij zouden moeten bieden? Welk deel van de scholen is op dit moment voorbereid op het bieden van meer zorg?
- 53 Hoe is voor scholen duidelijk en kenbaar welk ambitieniveau met betrekking tot leerresultaten ambitieus genoeg is? Op basis van welke wetsbepaling wordt van scholen niet alleen verwacht dat zij leerresultaten volgen, evalueren en verbeteringen aanbrengen, maar ook dat zij concrete doelen stellen voor opbrengsten?
- 54 Vallen er onder de categorie opgeheven scholen ook scholen die door u zijn opgeheven, dan wel waarvan de bekostiging op grond van leerresultaten is ingetrokken?
- 55 In hoeverre is aannemelijk dat de daling van het aantal (zeer) zwakke scholen daadwerkelijk betekent dat de het aantal scholen waar de kwaliteit in ernstige mate tekort schiet gereduceerd is? Of bestaat het risico dat scholen door de verhoogde druk er vooral goed in slagen om beter te voldoen aan de indicatoren die gehanteerd worden, zonder dat de kwaliteit per definitie verbeterd hoeft te zijn?
- 56 Wat is de rol van de onderwijsinspectie als het gaat om de verbetermaatregelen bij zeer zwakke scholen, in het bijzonder als het leerstofaanbod onvoldoende is? Volgen er bijvoorbeeld sancties? Zo ja, welke en op welke termijn?
- 57 Wat houdt een «kwaliteitsonderzoek» precies in?
- 58 Hoe ontwikkelt de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie zich?
- 59 Hoeveel procent van de doelgroepkinderen maakt op dit moment gebruik van de voor- en vroegschoolse educatie?

- Nr. Vraag
- 60 Wanneer verricht de onderwijsinspectie een vervolg op de nulmeting voor voor- en voerschoolse educatie, die vanaf eind 2012 beschikbaar is?
- 61 Hoe ziet de onderwijsinspectie erop toe dat de screening of kinderen daadwerkelijk voerschoolse educatie nodig hebben op goede wijze gebeurt?
- 62 Kunt u bevestigen dat krimp bij ongewijzigd beleid een bedreiging kan vormen voor de kwaliteit van het onderwijs? Zo ja, wat zijn de voornaamste bedreigingen?
- 63 Is er een relatie tussen de bekostiging en het feit dat de groepsgrootte sinds 2005 weer toeneemt?
- 64 Hoe verhouden de conclusies van de onderwijsinspectie dat er steeds vaker sprake is van een schoolweek met vijf gelijke dagen, zich tot de conclusie van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) over de onwenselijkheid voor leerlingen van een dergelijke continu-rooster?¹
- 65 Hoe hoog is het percentage leraren dat niet in staat is om samenhang aan te brengen tussen de leerstof, leerlingen en ICT-toepassingen?
- 66 Op welke experimenten wordt gedoeld als wordt gesproken over «de resultaten van verschillende samenwerkingsexperimenten om de krimp in het onderwijs te bestrijden»? Wanneer komen resultaten hiervan naar de Kamer?
- 67 Hoe verhoudt het percentage dat op 59% van de scholen «de voortgang van leerlingen systematisch wordt gevolgd en geanalyseerd» zich tot de beschikbaarheid van een leerlingvolgsysteem?
- 68 Wordt op scholen waar niet «op basis van een analyse van de verzamelde gegevens» de aard van de zorg voor zorgleerlingen wordt bepaald, de zorg voor zorgleerlingen niet geleverd of vindt de bepaling van de zorgvraag plaats op een andere basis?
- 69 Welke ontwikkeling heeft zich voorgedaan in de deelnamecijfers van het centraal examen in het voortgezet onderwijs?
- 70 Welke beleidsmatige consequenties heeft de conclusie van de onderwijsinspectie dat vanaf de gemengde/theoretische leerweg in het vmbo «kleinere afdelingen vaker zwak of zeer zwak dan grotere afdelingen» zijn?
- 71 Hoe komt het dat een vijfde van de vwo-afdelingen onvoldoende scoort?
- 72 Bevestigen de bevindingen van de onderwijsinspectie de bewering van Aleid Truijens in haar column «Niemand vindt literatuur nog belangrijk»² dat het tegenwoordig in de literatuurles in het voortgezet onderwijs eenzijdig gaat om het «leesplezier» en niet meer om kennisname van grote schrijvers?
- 73 Hoe ontwikkelt de kwaliteit van het technasium-onderwijs zich?
- 74 Geven alle scholen voor funderend onderwijs merkbaar en in voldoende mate gestalte aan de bepaling dat het onderwijs mede erop is gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten, zoals deze onder andere is opgenomen in artikel 17 van de Wet op het voortgezet onderwijs? Hoe blijkt dit zoal?
- 75 Welke inspanningen verrichten scholen en betrokken instellingen om op termijn een verantwoorde invoering van de reken- en taaltoetsen mogelijk te maken, nu het moment is uitgesteld wanneer deze meewegen binnen de slaag/zak-regeling?
- 76 Op basis waarvan wordt het oordeel «onvoldoende» aan de examencijfers gegeven?

- Nr. Vraag
- 77 De onderwijsinspectie meet het rendement van de onderbouw, de bovenbouw en de examencijfers. Hoe verhouden deze rendementen zich tot de mate waarin een restrictief toelatingsbeleid gevoerd wordt?
- 78 Hoe verhoudt het oordeel over de gemiddelde behaalde cijfers op het centraal examen zich tot het aantal geslaagde leerlingen?
- 79 Op welke strenge normen wordt gedoeld als wordt geconstateerd dat «strenge normen planmatige zorg leiden tot onvoldoende planmatigheid»? Waarom hebben deze een negatief effect?
- 80 Wat zijn de achterliggende oorzaken voor het feit dat leraren hun onderwijs nauwelijks afstemmen op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen?
- 81 Wat betekent het feit dat leraren hun onderwijs nauwelijks afstemmen op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen voor de invoering van Passend onderwijs?
- 82 Gaat u gericht actie nemen naar aanleiding van de constatering van de onderwijsinspectie dat veel afdelingen het beleid rondom het wegwerken van taalachterstanden niet op orde hebben (figuur 2.2a)? Zo ja, welke acties?
- 83 Als de inspectie over het didactisch handelen in het voortgezet onderwijs stelt dat de lessen saai zijn en weinig gericht op de individuele leerling, is er een correlatie tussen dit soort saaie lessen en schooluitval?
- 84 Wat zijn de consequenties voor de leerlingen op de scholen die hebben aangegeven geen aanvullend taalaanbod aan te bieden, omdat de taalachterstanden al erg groot zijn? Legt de onderwijsinspectie sancties op in dit soort gevallen? Zo ja, wat voor sancties en op welke termijn?
- 85 Wijst het vermoeden van de praktijkscholen dat slechts ongeveer 30 procent van de leerlingen taalniveau 1F zal halen en ongeveer 20 procent rekenniveau 1F op een probleem dat voor deze leerlingenpopulatie goed valt op te lossen met adaptieve toetsen?
- 86 In hoeverre hangt het probleem dat 30 procent van de praktijkscholen, ondanks landelijke afspraken, niet voor elke leerling een individuele leerroute en ontwikkelingsplan heeft, samen met de bekostiging van het praktijkonderwijs en in hoeverre hangt het samen met de kwaliteit van het onderwijspersoneel, die met bijscholing zou kunnen worden verbeterd?
- 87 Hoe hoog is het percentage scholen dat een doubleerverbod kent voor jongeren die doorstromen van vmbo-tl³ naar het havo⁴? Welke beleidsmatige inzet wordt er gepleegd om ervoor zorg te dragen dat zo spoedig mogelijk alle scholen in lijn met de Toelatingscode⁵ overstap van vmbo naar havo handelen?
- 88 Is er per regio sprake van een afdoende aanbod van vavo⁶, waarvan iedere student potentieel gebruik kan maken wanneer deze dat wenst?
- 89 Is de constatering dat scholing van leraren vooral betrekking heeft op eigen voorkeuren van de leraar en vaak niet direct gericht is op pedagogisch-didactisch handelen in de klas bedoeld als kritiek? In hoeverre houdt de onderwijsinspectie rekening met het belang van vakinhoudelijke en vakdidactische scholing van leraren?
- 90 Welk percentage scholen voldoet momenteel aan de vereisten die er worden gesteld aan de communicatie naar ouders en verzorgers omtrent de vrijwillige ouderbijdrage via de website en/of de schoolgids van de school?
- 91 Is er een verband tussen de groeiende tendens van «teaching to the test» met de voortdurende aanscherping van de exameneisen in het voortgezet onderwijs?

- Nr. Vraag
- 92 Kan de constatering dat met name op het terrein van het onderwijsproces nog veel verbetering mogelijk is in het voortgezet onderwijs, betekenen dat op grond van het nieuwe waarderingskader vo⁷ het aantal scholen met een aangepast arrangement substantieel toeneemt?
- 93 Bevestigen de bevindingen van de onderwijsinspectie het feit dat een sluitend volgsysteem, om de ontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen, essentieel is voor kwalitatief sterke leerlingenzorg in het (voortgezet) speciaal onderwijs? Zo ja, hoe geeft u beleidsmatig gezien gevolg aan deze conclusie?
- 94 Is er een exact maximum of minimum te stellen aan het aantal kinderen dat binnen het autismespectrum valt om op een reguliere school tot goede zorg en onderwijs aan deze kinderen te komen?
- 95 Welke door de onderwijsinspectie geconstateerde verschillen in wetgeving tussen zorg en onderwijs bemoeilijken de verwezenlijking van het beleidsvoornemen van «één kind, één plan»?
- 96 Welk percentage van de jongeren komt na beëindiging van hun verblijf in een justitiële jeugdinrichtingen thuis te zitten, omdat zij problemen ervaren met wachtlijsten voor een nieuwe school? Hoe komt het dat de leerlingen na verblijf in een inrichting te maken krijgen met wachtlijsten voor de aansluiting met een onderwijsstraject?
- 97 Aan de hand van welke criteria, respectievelijk welk waarderingskader zal de Inspectie van het Onderwijs de komende jaren de kwaliteit van de samenwerkingsverbanden nauwlettend volgen?
- 98 Met het oog op de stijging van het aantal zeer zwakke scholen in het mbo⁸[8], wat gaat u doen om het tij te keren? Kunnen mbo-scholen niet veel meer van elkaar leren en «best practices» delen, of gebeurt dit al? Zo ja, op welke wijze?
- 99 Op welke wijze(n) monitort de onderwijsinspectie de initiatieven rond en de opbrengsten van de bevordering van de belangstelling voor bèta- en techniekonderwijs?
- 100 Waarom zijn er van de 46 opleidingen met onvoldoende examenkwaliteit in september 2011 slechts twaalf onderzocht in de verslagperiode tot september 2012?
- 101 Worden de overige opleidingen die in september 2011 onvoldoende examenkwaliteit hadden alsnog onderzocht?
- 102 Worden alle opleidingen die in september 2012 onvoldoende examenkwaliteit hadden in de verslagperiode tot september 2013 opnieuw onderzocht?
- 103 Als slechts 27% van de mbo-instellingen de kwaliteitsborging op orde heeft, kunt u aangeven welke stappen er binnen de sector worden gezet om dit te verbeteren?
- 104 Wat is het gemiddelde tempo waarin het proces van kwaliteitsborging wordt verbeterd?
- 105 Kunt u bevestigen dat studenten vaak door middel van panelgesprekken worden betrokken bij kwaliteitsmetingen, maar dat er nauwelijks sprake is van terugkoppeling naar studenten? Is er geen rol weggelegd voor de centrale studentenraad (centrale deelnemersraad), die verplicht is op bekostigde mbo-instellingen?
- 106 Hoe hoog is het percentage plannen met betrekking tot kwaliteitsborging in het mbo, dat voldoende doelgericht geformuleerd is en in zijn uitkomst ook daadwerkelijk meetbaar is?
- 107 Welke redenen liggen eraan ten grondslag dat opleidingen niet in staat zijn tot een degelijke analyse en beoordeling van informatie afkomstig uit tevredenheidsmetingen, bevindingen van audits en gegevens over opbrengsten en kwaliteit van het personeel?

- Nr. Vraag
- 108 Hoe verhoudt de opmerking van de onderwijsinspectie dat «er in het mbo van verrijking of verdieping van het programma voor de snellere (betere) studenten nauwelijks sprake is» zich tot het streven van het kabinet naar meer excellentie?
- 109 Welke redenen liggen eraan ten grondslag dat slechts 65 procent van de mbo-opleidingen in staat is tot het bieden van maatwerk?
- 110 Klopt het dat bij driekwart van de geobserveerde lessen in het mbo is waargenomen dat er ondersteuning en begeleiding plaatsvindt. Is de overige kwart van de onderwijstijd, waarbij blijkbaar geen steun of begeleiding heeft plaatsgevonden meegeteld met betrekking tot de urennorm?
- 111 Welke beleidsinspanningen worden er gepleegd om het functioneren van examencommissies in het mbo te verbeteren?
- 112 Welke overwegingen liggen eraan ten grondslag dat het College voor Examens bij de reguliere centrale examens op havo en vwo⁹ voor het vak Nederlands heel vaak ervoor kiest om de examenkandidaten filosofische teksten te laten verklaren en samenvatten en zelden teksten met betrekking tot Nederlandse taalkunde, Nederlandse letterkunde of taalbeheersing?
- 113 Wat wordt er bedoeld met «het voorzichtige beeld» in de constatering «het voorzichtige beeld is dat in het mbo bijna overal taalbeleid is geformuleerd en uitgerold» en op welke punten wijkt het «voorzichtige beeld» af van het werkelijke beeld?
- 114 Binnen welke termijn dienen de niet-bekostigde mbo-opleidingen die niet voldoen aan alle wettelijke vereisten dit wegwerken? Welke sanctie kan er worden opgelegd als zij na die termijn nog steeds niet voldoen aan de eisen?
- 115 Zijn er waarneembare verbeteringen of verslechtingen in de kwaliteit van ervaringscertificaten in de periode 2009–2012?
- 116 Welke verbetertrajecten zijn er voorgesteld sinds de constatering in 2009 dat de kwaliteit van ervaringscertificaten in de meeste gevallen ernstig tekortschiet?
- 117 Wat voor problemen komt de onderwijsinspectie tegen als wordt gesteld dat na een tweede meting in het najaar van 2012 er nog steeds een aantal instellingen zijn dat de schoolkostensystematiek niet op orde heeft? Heeft de onderwijsinspectie een beeld van de andere mbo-instellingen, hoe doen zij het op dit vlak? Wat voor sancties worden er bij een nieuwe controle opgelegd als instellingen nog steeds fouten maken met het in rekening brengen van onterechte schoolkosten?
- 118 Hoe zijn de geconstateerde (grote) verschillen qua rendement tussen instellingen in het hoger onderwijs te verklaren?
- 119 Op welke wijze kan na het moment van accreditering de kwaliteit blijvend gegarandeerd worden, zodat ook in de jaren na accreditatie de kwaliteit van opleidingen op peil blijft?
- 120 Welke (mogelijke) oorzaken kunnen worden gegeven om de daling van instroom in het hbo¹⁰ en wo¹¹ te verklaren?
- 121 De instroom in het hoger onderwijs conform figuur 5.1a neemt niet (hbo) of nauwelijks (wo) toe. Hoe verhoudt zich deze ontwikkeling tot de prognoses die door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap zijn gedaan? Zijn er factoren die hieraan ten grondslag liggen, die hun weerslag kunnen hebben in gewijzigde prognoses naar de toekomst?
- 122 Welke factoren dragen bij aan het feit dat Nederland een van de weinige OESO¹²-landen is waar ook studenten met lager opgeleide ouders goede kansen hebben op het behalen van minimaal een hbo-niveau of universitair niveau? Speelt het Nederlandse systeem van studiefinanciering hier een rol in?

- Nr. Vraag
- 123 Kan specifiekere worden aangegeven wat wordt verstaan onder het «hebben van goede kansen» voor kinderen van lager opgeleide ouders op het behalen van een hbo- of universitair niveau?
- 124 Wat zijn de verschillen in definities die worden gehanteerd door de onderwijsinspectie en die van de Review Commissie Hoger Onderwijs?
- 125 Hoe verhouden de volgende gegevens zich tot elkaar: tabel 5.1a toont het percentage uitval onder eerstejaars bij voltijd bachelor opleidingen in het hbo en wo; in de monitor streefdoelen van het departement, box 1 onderwijs streefdoel 4b, staan basiswaarden die substantieel hoger zijn dan de cijfers in tabel 5.1a.; zo spreekt tabel 5.1a bij startjaar 2010 in het hbo van een uitval van 17,2%; in de streefdoelen staan veel hogere percentages: voor cohort 2010 28% uitval in 2011 en switch 9%.? Kunt u dit verklaren?
- 126 Hoe verhouden de volgende gegevens zich tot elkaar: 5.1 paragraaf «meer switchers»: de tekst in de paragraaf vermeldt dat in het hbo na vijf jaar 26 procent is uitgevallen? Is dit inclusief de uitval in het eerste jaar die in tabel 5.1a wordt bedoeld? Is de 16 procent die over stapt «switch gedrag» van het eerste tot en met vijfde jaar? Betekent de genoemde 13% met betrekking tot het wo een cumulatieve uitval na vijf jaar en is daarmee het uitvalpercentage de helft van het percentage in het hbo?
- 127 Hoe zijn de verhoudingen tussen het hbo en wo in het behalen van een tweede mastergraad? Hoe kan dit verschil worden verklaard?
- 128 Kunt u de volgende gegevens toelichten: tabel 5.1b. noemt voor hbo cohort 2006 een rendement van 35,6% respectievelijk 49,7% na n en n+1 jaar? Wat verklaart het negatieve verschil met de monitor streefdoelen, waarin een rendement n+1 van 65,7% voor cohort 2006 als basiswaarde is opgenomen? Voor het wo geldt dezelfde vraag, met soortgelijke verschillen.
- 129 Welke gevolgtrekking voor beleid volgt er uit de vaststelling dat er samenhang is tussen omvang van studies in het hoger onderwijs en de vastgestelde rendementen van de studies?
- 130 Kan uitgebreider worden ingegaan op de verschillen in studiesucces tussen verschillende opleidingen? Kan uitgebreider worden ingegaan op de verschillen met betrekking tot de studenttevredenheid?
- 131 Wat is in figuur 5.1c het verband tussen de staafdiagrammen voor cohort 2006, die variëren tussen onder 20% en boven 55% en de gemiddelde waarde van 45,9% in tabel 5.1b?
- 132 Wat is het gemiddelde percentage voor studenttevredenheid in het hbo in relatie tot die in het wo van ruim 80%?
- 133 Kan nader worden ingegaan op de recente nadruk op arbeidsmarkt-relevantie van het hoger onderwijs, terwijl de aansluiting door de jaren heen «redelijk constant» is?
- 134 Wat verklaart het verschil tussen de volgende cijfers: in 2011 heeft volgens het Onderwijsverslag 55 procent van de docenten een master-diploma en 7,7% een PhD, terwijl in de monitor streefdoelen staat 6,4% PhD in 2011?
- 135 Welke beleidsdoelstellingen zijn er geformuleerd met betrekking tot het gewenste aantal docenten in het hoger onderwijs dat beschikt over de Basiskwalificatie Onderwijs?
- 136 Op welke wijze worden de didactische vaardigheden om een basiskwalificatie te verkrijgen getoetst? Hoe verhoudt deze kwalificatie zich tot de relatief lage studenttevredenheid over de docenten in het hoger onderwijs?
- 137 Hoe kan worden voorkomen dat de druk op publiceren ten koste gaat van onderwijsinzet?

- Nr. Vraag
- 138 Is de toename van het aantal meldingen dat de onderwijsinspectie over het hbo ontving in 2012 ten opzichte van 2010 en 2011 een signaal zijn van ernstige tekortkomingen?
- 139 In hoeverre is de instellingstoets indicatief voor de kwaliteit van onderwijs?
- 140 In hoeverre kan de verschuiving in aandacht van regels en protocollen naar toetsing en examens ervoor zorgen dat dit uiteindelijk te koste kan gaan van het niveau van toetsing? Is de kwaliteit van toetsing en examens los te zien van het naleven van regels en protocollen?
- 141 Op welke wijze kan de code goed bestuur wel op goede wijze worden geïmplementeerd en welke rol kan de onderwijsinspectie daarbij spelen?
- 142 Kunt u bevestigen dat in het hbo en wo respectievelijk 40% en 44% van de jaarverslagen onvoldoende prospectief zijn? Zijn de bevindingen en aanbevelingen van de onderwijsinspectie op dit gebied onderdeel van de maatregelen die u vormgeeft met betrekking tot «Versterking Bestuurskracht»?
- 143 Welke mogelijkheden zijn er om in het hoger onderwijs op korte termijn aan te sturen op meer prospectieve jaarverslagen en jaarverslagen waarin wordt gerapporteerd op het niveau van herkenbare eenheden zoals faculteiten of opleidingen?
- 144 Op welk moment besluit de onderwijsinspectie zelf op te treden naar aanleiding van een melding? Op welke wijze is er zicht op de behandeling van meldingen wanneer de melder naar de instelling wordt verwezen waarop de klacht betrekking heeft?
- 145 Op welke wijze kan de verantwoording van de raden van toezicht worden verbeterd, met name op de punten waar de onderwijsinspectie van mening is dat een explicieter verantwoording gewenst is?
- 146 Wat is de huidige (vertraagde) planning voor de implementatie van kennisbasissen en -toetsen bij lerarenopleidingen?
- 147 Zijn er corrigerende acties genomen, nadat de onderwijsinspectie gevallen van onvoldoende kwaliteitsborging signaleerde bij verkorte bacheloropleidingen, evenals andere concessies aan kwaliteit en niet goed functionerende examencommissies?
- 148 Op welke wijze kan de naleving van wet- en regelgeving worden vergroot?
- 149 In welke mate heeft de invoering van de harde knip voor studievertragingen gezorgd?
- 150 Zijn er corrigerende acties ondernomen betreffende de erkenning «elders verworven competenties», waarover de onderwijsinspectie opmerkt dat bij 90 procent van de hbo-instellingen de onderbouwing van onderzochte certificaten tekort schiet?
- 151 Welke rol ziet u voor uzelf rondom de voorgestelde uniformering van het predicaat cum laude?
- 152 In welke mate heeft de invoering van de harde knip voor een afname in doorstroom naar masterfases gezorgd?
- 153 Wat is er de oorzaak van dat de effectiviteit van maatregelen om uitval te voorkomen onduidelijk blijft? Hoe kan dit worden verbeterd?
- 154 Hoe verhoudt het percentage studenten in excellentieprogramma's bij deelnemende instellingen (in 2011 2,4% en in 2012 3,3%) zich tot de doelstelling in de hoofdlijnenakkoorden met onder meer de VSNU¹³ (7% in 2015 in excellente trajecten), de prestatieafspraken en uw doelstellingen?
- 155 Hoe wordt voorkomen dat de mogelijkheid om onvoldoendes te compenseren tot een lager eindniveau leidt?

- Nr. Vraag
- 156 Waarop is de stelling gebaseerd dat de toegenomen decentrale selectie aan de poort niet zozeer samenhangt met capaciteit, maar vooral is ingegeven door de rendementseisen in de prestatieafspraken?
- 157 Welk percentage van de buitenlandse studenten bleef na de studie in Nederland werkzaam?
- 158 Wat is de argumentatie voor het oordeel van de evaluatiecommissie van de code goed bestuur dat er sprake is van een «ontbrekend normen- en waardenkader, met opvattingen over wat goed is in de zin van fatsoenlijk, passend, ethisch verantwoord»?
- 159 Hoe verklaart u dat van de in totaal 68 gemengde/theoretische afdelingen in het groene vmbo er slechts 42 van voldoende kwaliteit zijn? In hoeverre speelt de omstandigheid dat het groene onderwijs onder een ander ministerie valt dan Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, hierin een rol?
- 160 In hoeverre kunnen verschillen tussen de leerstof (tussen bijvoorbeeld theorie-praktijk) het verschil tussen schoolexamen en centraal examen verklaren?
- 161 Hoe oordeelt het agrarische bedrijfsleven over het groene mbo, nu afgestudeerden zelf zeggen: «Het onderwijs mag pittiger en de begeleiding van studenten mag beter»?
- 162 Wat wordt er bedoeld met «kennismanagement»?
- 163 Hoe vaak komt het voor dat scholen voor voortgezet onderwijs hun gebouw ter beschikking stellen om huiswerkinstituten en andere instellingen aan examenkandidaten tegen betaling examentraining te laten bieden?
- 164 Wat is de oorzaak van het feit dat Nederland relatief weinig excellente leerlingen kent? Hoe kunnen we dit veranderen?
- 165 Is de opmerking vanuit het onderwijsveld dat, door de invoering van de referentieniveaus voor taal en rekenen in het mbo én het verdwijnen van de drempelloze instroom in mbo-niveau 2, de doorstroom vanuit het praktijkonderwijs naar het mbo de komende jaren onder druk zet, bedoeld als kritiek? Zo ja, in hoeverre wordt er rekening gehouden met deze vrees vanuit het onderwijsveld bij de implementatie van de referentieniveaus in het mbo?
- 166 Wat wordt bedoeld met «vooralsnog» als wordt gesteld «het gemiddelde cijfer voor het centraal examen is gestegen, vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat minder leerlingen naar het hoogste leerjaar doorstroomden»?
- 167 Kan er een kwantificering worden gegeven van vermeende afname van zittenblijven en andere vormen van afstroom?
- 168 Wat zijn de «andere vormen van afstroom» die lijken te zijn toegenomen?
- 169 Welke ontwikkeling kennen de aantallen autochtone en allochtone (functioneel) analfabeten in Nederland in meerjarenperspectief?
- 170 Hoe is te verklaren dat de resultaten van leerlingen in het vavo zijn aanzienlijk lager dan in het reguliere onderwijs?
- 171 Welke redenen zijn er te geven voor de stagnatie van het rendement in het percentage deelnemers dat gediplomeerd het mbo heeft verlaten in 2010/2011 ten opzichte van 2009/2010?
- 172 Hoe kan meer duidelijkheid worden verkregen over de reden van uitval?
- 173 Is het studierendement per opleiding aan te geven?
- 174 Hoe kunnen de verschillen in het percentage bovenbouwleerlingen in het voortgezet onderwijs dat het schooljaar succesvol afrondt worden verklaard? Welk gedeelte van de verschillen kan verklaard worden vanuit het door de scholen gevoerde beleid?

- Nr. Vraag
- 175 Hoe hoog is het percentage gewichtenleerlingen dat een lager schooladvies ontvangt dan dat op basis van de eindtoets basisonderwijs mag worden verwacht?
- 176 Hoe kan het inzicht worden vergroot in de maatschappelijke competenties van leerlingen?
- 177 Wat is bekend over mate en kwaliteit van ondersteuning van studenten in het hoger onderwijs?
- 178 Hoe verhoudt de opmerking van de onderwijsinspectie dat «de helft tot een kwart van de afdelingen geen samenhangend systeem heeft om de vorderingen van leerlingen te volgen», zich tot het streven naar een doorlopende leerlijn in het voortgezet onderwijs?
- 179 Welke beleidsmatige acties zijn er sinds het Onderwijsverslag 2009/2010 ondernomen om het pedagogisch-didactisch repertoire van leerkrachten uit te breiden door hun kennis over leer- en gedragsstoornissen te verhogen?
- 180 Welk deel van de eerstegraadsbevoegde docenten wordt in 2013 gesalarieerd in de LD-schaal? Welk deel is blijven steken in de LB-schaal?
- 181 Hoeveel studenten en docenten op het mbo geven aan slachtoffer te zijn van pesten en discriminatie?
- 182 Wat zijn de meeste voorkomende gevallen van discriminatie op mbo-instellingen?
- 183 Welke ontwikkeling kent het aantal van de (nu ruim drieduizend) leerlingen met een vrijstelling op grond van artikel 5a van de Leerplichtwet 1969?
- 184 Op welke wijze wordt op dit moment het totaal aantal thuiszitter gemonitord? Hoe kunnen verschillende definities van thuiszitters in de toekomst beter met elkaar in lijn worden gebracht, zodat er een beter overzicht is over het totaal aantal thuiszitters?
- 185 Hoeveel mbo-instellingen beschikken niet over een zorg- en adviesteam, dan wel een zorgcoördinator?
- 186 Hoe ontwikkelt zich de kwaliteit van de lestrajecten voor zij-instromers?
- 187 Kan de onderwijsinspectie constateren dat scholingsgelden vaak voor andere zaken worden aangewend?
- 188 Kunnen de volgende gegevens met elkaar in verband worden gebracht: bij een op de tien lessen was de uitleg onvoldoende; de laatste jaren daalt het percentage leraren dat de basisvaardigheden beheerst licht; de onderwijsinspectie concludeert een lichte daling op beide vaardigheidsniveaus; in het po¹⁴ is bij 17 procent een tot alle drie van de basisvaardigheden onvoldoende, in het vwo is dit 21%, bij de havo 28% en het vmbo gemengd/theoretisch 30%? Kunnen deze situaties aanleiding zijn tot ontzegging van de lesbevoegdheid en is bekend in welke gevallen dit het geval is geweest?
- 189 In hoeverre hebben professionals daadwerkelijk zeggenschap over de middelen die in de lumpsum worden toegekend aan professionalisering?
- 190 Hoe gaat de onderwijsinspectie er op toezien dat alle onderwijstijd verzorgd wordt door bevoegde leraren?
- 191 Is de constatering uit het Onderwijsverslag 2010–2011¹⁵ «Extra ondersteuning en begeleiding van beginnende leraren is daarom belangrijk. In veel andere landen is dit beter geregeld dan in Nederland. Eerder onderzoek van de onderwijsinspectie laat zien dat de begeleiding van beginnende leraren vaak minimaal is» ook voor 2011–2012 nog steeds van kracht?

- Nr. Vraag
- 192 Welke structurele maatregelen zijn genomen om beginnende leraren te begeleiden en te leiden naar sterk leraarschap? Zal hieraan in het volgende Onderwijsverslag aandacht worden besteed?
- 193 Is al eens onderzocht of de constatering dat leraren die langer dan twintig jaar lesgeven iets minder vaak dan de gemiddelde leraar de basisvaardigheden op orde hebben, te maken kan hebben met het gegeven dat het om de eerste lichten gaat die de gevolgen van de na-HOS¹⁶-regeling ondervonden? Zo ja, wat waren de conclusies van dit onderzoek? Zo nee, wordt dit nog onderzocht?
- 194 Welke ontwikkeling kent de inzet van leraren op niveaus en/of voor vakken waarvoor ze niet beschikken over de bijbehorende bevoegdheid? In welke mate voeren scholen voor voortgezet onderwijs een beleid om de betrokken on(der)bevoegde leraren alsnog de vereiste bevoegdheid te laten verwerven?
- 195 Kan er een toelichting worden gegeven op de mate van beheersing en op de onderzochte vaardigheden over de constatering dat er wat betreft complexere vaardigheden geen verschil is tussen bevoegde en onbevoegde leraren?
- 196 In welke mate heeft de onderwijsinspectie een rol om de professionele ruimte voor leraren te waarborgen tegenover regel- en verantwoordingsdruk die wordt opgelegd door bevoegd gezag en schoolleiding?
- 197 Kan uit figuur 9.6b en c worden opgemaakt dat met name het onderdeel «leraren evalueren kwaliteit» minder zichtbaar was in het po en vo? Klopt de interpretatie van de figuur dat de grootste negatieve uitschieter het onderdeel E is: prestatieafspraken over kwaliteit lesgeven?
- 198 Kan worden aangegeven op welke wijze de onderwijsinspectie de intercollegiale feedback wil versterken om daarmee de versterking van de kwaliteit van het onderwijs te realiseren?
- 199 Staan de uitspraken op pagina 249 dat «leraren van basisscholen over het algemeen voldoende tijd en geld krijgen om zich te scholen en te professionaliseren» en op pagina 250 dat «ruim de helft van de leraren aangeeft dat zij door de werkdruk en organisatorische belemmeringen niet aan professionalisering en scholing toekomen» in tegenstelling tot elkaar?
- 200 Wat wordt bedoeld met de conclusie «Er wordt dus veel ruimte geboden, maar niet altijd tijd»?
- 201 Is uiteen te zetten wat de (mogelijke) oorzaken zijn van de daling in instroom bij de lerarenopleidingen?
- 202 Welke maatregelen zijn nodig zijn om te komen tot een consistent en coherent systeem van lerarenopleidingen die tot een grotere aantrekkingskracht op jongeren moeten leiden?
- 203 In hoeverre beoordeelt de onderwijsinspectie deze diversiteit aan toegangswegen tot het onderwijs als versterkend of ondermijnend voor het beroep leraar?
- 204 Worden in de curricula van de lerarenopleidingen ook consequenties verbonden aan de vakinhoudelijke en vakdidactische kwaliteitseisen die de beroepsgroep leraren zelf in het kader van de ontwikkeling van het lerarenregister stelt aan het leraarschap?
- 205 Kan worden aangegeven welke nieuwe uitdagingen voor de opleidingen worden bedoeld en wat de concrete maatregelen moeten zijn om die aan te kunnen?
- 206 Hoe vaak is het in de afgelopen jaren voorgekomen dat schoolbesturen die zwakke of zeer zwakke scholen bestuurden, hun aandacht vooral richtten op het stichten van nieuwe scholen of afdelingen?
- 207 Welke grenswaarden (afhankelijk van bestuursgrootte) zullen er gehanteerd gaan worden door de onderwijsinspectie?

- Nr. Vraag
- 208 Is naar aanleiding van de tabellen 10.3b en 10.3e waarin informatie wordt gegeven over besturen met mogelijke financiële risico's, een nadere categorisering aan te geven naar ernst van het risico?
- 209 In welke mate maakt het funderend onderwijs gebruik van sponsoring van lesactiviteiten? Welke ontwikkeling valt daarin te signaleren? Wordt het sponsorconvenant door alle scholen nageleefd?
- 210 Wat is het percentage besturen met aangepast financieel toezicht, van zowel bve-instellingen als hbo- en wo-instellingen? Is een verklaring te geven voor de (mogelijke) verschillen per sector?
- 211 Is kwantitatief aan te geven welke ontwikkeling de onderwijsinspectie waarneemt inzake buffers en afnemende financiële marges? Welke factoren spelen hier met name een rol? Is er gekwantificeerd in welke mate dit het geval is?
- 212 Bestaan er manieren waarop bij scholen die, bijvoorbeeld in krimpgebieden, onder de opheffingsnorm dreigen te zakken, samenwerking tussen scholen (openbaar en bijzonder) wordt gestimuleerd? Zo ja, welke? Wat zijn de belemmeringen voor het ontstaan van samenwerkingsscholen in zulke situaties? Welke rol speelt de bekostiging daar nu in? Bestaan er manieren waarop de vorming van samenwerkingsscholen in zulke situaties nog meer zouden kunnen worden gestimuleerd?
- 213 Klopt het dat de onderwijsinspectie signaleert dat in de bve- en ho-sector veel jaarverslagen tekortkomingen laten zien op belangrijke punten? Welke corrigerende maatregelen zijn hiervoor in gang gezet en welke normen of middelen heeft de onderwijsinspectie hiertoe?
- 214 Op welke punten is de wet- en regelgeving voor private activiteiten onvoldoende duidelijk?
- 215 Welke corrigerende acties zijn geïnitieerd en momenteel in gang naar aanleiding van de signalering van de onderwijsinspectie dat in de meeste sectoren de resultaten op kwaliteitszorg niet zijn verbeterd (bij ruim 40 procent van de onderzochte mbo-instellingen is de onderwijsinspectie niet tevreden over de sturing op onderwijskwaliteit)? Zijn hier doelen voor verbetering gesteld? Zo ja, welke?
- 216 Op welke wijze kan het functioneren van de raden van toezicht worden verbeterd?
- 217 Op welke wijze kan ervoor worden zorggedragen dat de raden van bestuur hun controlerende taak vergroten/verbeteren?
- 218 Op welke wijze kan ervoor worden zorggedragen dat de raden van bestuur hun taak als werkgever op goede wijze vormgeven?
- 219 Op welke wijze kan de deskundigheid van raden van bestuur op het gebied van onderwijskwaliteit worden verbeterd?

Nr. Vraag
220 Op welke wijze kan er inhoud worden gegeven aan de genoemde verbeterpunten met betrekking tot de medezeggenschap?

- ¹ (http://www.duo-onderwijsonderzoek.nl/downloads/Rapportage_Alternatieve%20schooltijden_in_het_PO_2012.pdf)
- ² in De Volkskrant van 15 augustus 2012; <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/6263/Aleid-Truijens/article/detail/3301642/2012/08/15/Niemand-vindt-literatuur-nog-belangrijk.dhtml>
- ³ vmbo-tl: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs-theoretische leerweg
- ⁴ havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs
- ⁵ <http://www.vo-raad.nl/userfiles/bestanden/VMBO-HAVO/Toelatingscode-vmbo-havo.pdf>
- ⁶ vavo: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- ⁷ vo: voortgezet onderwijs
- ⁸ mbo: middelbaar beroepsonderwijs
- ⁹ vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
- ¹⁰ hbo: hoger beroepsonderwijs
- ¹¹ wo: wetenschappelijk onderwijs
- ¹² OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
- ¹³ VSNU: Vereniging van samenwerkende Nederlandse Universiteiten
- ¹⁴ po: primair onderwijs
- ¹⁵ zie pagina 29
- ¹⁶ HOS: Herstructurering Onderwijs Salarisstructuur